

POSTUPAK AKTIVNOG OPLEMENJIVANJA

1. OPŠTE ODREDBE

1.1. Predmet

Ovim uputstvom bliže se propisuje način sprovođenja carinskog postupka aktivnog oplemenjivanja, kao postupka s ekonomskim dejstvom, kojim se roba koja se uvozi u carinsko područje Republike Srbije daju povlastice u vidu odlaganja plaćanja ili povraćaja uvoznih dažbina radi obrade i ponovnog izvoza ili izvoza iz carinskog područja Republike Srbije u obliku dobijenih proizvoda, a da ta obrada ne šteti osnovnim interesima proizvođača u Republici Srbiji.

1.2. Pravni osnov

Postupak aktivnog oplemenjivanja je regulisan:

- a) odredbama čl. 143. - 156. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 18/10),
- b) odredbama čl. 263. - 288. i 300. - 317. Uredbe o carinski dozvoljenom postupanju s robom ("Službeni glasnik RS", broj 93/10).

1.3. Postupak aktivnog oplemenjivanja

Posao oplemenjivanja je postupak sa uvoznom robom koja je posredno ili neposredno data korisniku odobrenja na raspolaganje radi proizvodnje prema specifikacijama i uputstvima, i za račun nalagodavaca sa sedištem u trećoj državi, pri čemu plaćanja obično obuhvataju samo troškove proizvodnje.

Postupak aktivnog oplemenjivanja u carinskom području Republike Srbije uz primenu jednog ili više procesa oplemenjivanja, ne isključujući primenu člana 144. Carinskog zakona (upotreba ekvivalentne robe), može se odobriti:

- (1) **po sistemu odlaganja:** koji podrazumeva da se na stranu robu namenjenu ponovnom izvozu u obliku dobijenih proizvoda ne plaća carina niti roba podleže merama trgovinske politike, ili
- (2) **po sistemu povraćaja:** koji podrazumeva da se strana roba stavlja u slobodan promet uz plaćanje dažbina, a nosilac odobrenja po ovom sistemu ostvaruje pravo na povraćaj carinskog duga ili otpust carine, ako se roba izveze iz carinskog područja u obliku dobijenih proizvoda.

Podnosilac zahteva za korišćenje aktivnog oplemenjivanja može zahtevati aktivno oplemenjivanje po sistemu odlaganja ili po sistemu povraćaja dažbina. Ako su ispunjeni uslovi za oba sistema podnosilac zahteva može izabrati za njega povoljniji sistem.

Mere trgovinske politike predviđene propisima koji uređuju trgovinu robom primenjuju se na stranu robu koja se stavlja u postupak aktivnog oplemenjivanja samo ako se ove mere odnose na uvoz robe u carinsko područje Republike Srbije.

Kada se proizvodi dobijeni u postupku aktivnog oplemenjivanja, osim onih koji su propisani, stavlja u slobodan promet, primenjuju se mere predviđene propisima koji uređuju trgovinu robom, koje se primenjuju za stavljanje robe u slobodan promet.

Dobijeni proizvodi su svi proizvodi koji se dobiju kao rezultat oplemenjivanja. Obavljanjem proizvodnih radnji u postupku aktivnog oplemenjivanja nastaju u prvom redu glavni dobijeni proizvodi, odnosno proizvodi radi kojih je postupak i odobren. Osim glavnih dobijenih proizvoda, pri obavljanju proizvodnih radnji mogu nastati i sporedni dobijeni

proizvodi i gubici. Sporedni dobijeni proizvodi su oni koji se, uz glavne dobijene proizvode navode u odobrenju i koji neophodno nastaju u postupku proizvodnje. Gubitak je potpuno uništenje ili nepovratan gubitak robe, zbog same prirode robe (a ne zbog bilo kakve nemarnosti ili prevarnih radnji), nezgode, više sile ili uz odobrenje carinskog organa. Za robu se smatra da je nepovratno izgubljena ako je neupotrebljiva za bilo koje lice.

1.4. Postupci obrade

U postupku aktivnog oplemenjivanja mogu se obavljati sledeće proizvodne radnje:

- a) obrada proizvoda, uključujući montažu, sklapanje i ugradnju u drugi proizvod,
- b) prerada proizvoda,
- v) popravka robe, uključujući njenu restauraciju i dovođenje u ispravno stanje, ili
- g) upotreba određene robe, koju propiše Vlada, koja nije sadržana u dobijenim proizvodima, ali koja omogućava ili olakšava proizvodnju tih proizvoda, čak i ako je u potpunosti ili delimično iskorišćena u proizvodnji, osim sledeće robe:
 - gorivo i drugi izvori energije, osim onih, koji su (nužno) potrebni za ispitivanje dobijenih proizvoda ili za utvrđivanje grešaka kod popravke konkretne uvozne robe,
 - druga maziva osim onih koja su potrebna za ispitivanje, podešavanje i povlačenje (vraćanje) dobijenih proizvoda,
 - oprema i alat.

1.5. Ekvivalentna roba

Ekvivalentna roba je domaća roba koja se koristi umesto uvozne robe u proizvodnji dobijenih proizvoda.

U odobrenju za aktivno oplemenjivanje, na zahtev nosioca odobrenja i uz ispunjenje propisanih uslova, može se odobriti upotreba ekvivalentne robe u proizvodnji dobijenih proizvoda, umesto uvozne robe. Ekvivalentna roba mora imati ista trgovačka i tehnička svojstva, istu tarifnu oznaku kao uvozna roba, što podnosilac zahteva treba argumentovano obrazložiti.

Izuzetno, kada to zahtevaju okolnosti pojedinog slučaja, carinski organ može dozvoliti da ekvivalentna roba bude na višem stepenu obrade nego uvozna roba, ako se, izuzimajući vanredne slučajeve, bitan deo procesa aktivnog oplemenjivanja, kojima je ekvivalentna roba podvrgnuta, sprovodi u pogonima korisnika ili za njegov račun u drugim pogonima.

Carinski organ može dozvoliti da se dobijeni proizvodi proizvedeni od ekvivalentne robe mogu izvesti iz carinskog područja Republike Srbije pre uvoza uvozne robe, pri čemu se određuje rok u kojem se treba obaviti naknadni uvoz robe, uzimajući u obzir vreme potrebno za nabavku i prevoz u Republiku Srbiju. Ovaj rok ne sme biti duži od :

- tri meseca (računajući od dana prihvatanja izvozne deklaracije za dobijene proizvode izrađene od ekvivalentne robe) za robu na koju se primenjuju mere trgovinske politike,
- šest meseci za ostalu robu (ovaj rok se može na obrazložen zahtev korisnika produžiti, s tim da se ne sme prekoračiti ukupni rok od 12 meseci. Ako to opravdavaju okolnosti, taj se rok može produžiti, čak i ako je prvobitno utvrđeni rok već istekao).

Pri upotrebi ekvivalentne robe u postupku aktivnog oplemenjivanja u skladu sa članom 144. Carinskog zakona nije potrebno da se obave formalnosti za njeno stavljanje u taj postupak.

Za carinske svrhe, ekvivalentna roba smatra se uvoznom robom, a uvozna roba ekvivalentnom robom i na istu se ne naplaćuju uvozne dažbine. Ekvivalentna roba i iz nje dobijeni proizvodi smatraju se stranom robom a uvozna roba domaćom robom odmah po

prihvatanju deklaracije kojom se završava postupak.

Kada je uvozna roba stavljena u promet pre završetka postupka, njen carinsko-pravni status se menja u trenutku stavljanja u promet. U izuzetnim slučajevima, kada se za ekvivalentnu robu očekuje da neće biti prijavljena na vreme, carinski organ može, na zahtev korisnika odobrenja, da odobri da ekvivalentna roba u nekom kasnijem trenutku i u okviru primerenog roka mora da bude prijavljena.

U slučaju prethodnog izvoza:

1) dobijeni proizvodi smatraju se stranom robom u trenutku prihvatanja izvozne deklaracije, ako se roba koja se uvozi stavi u odgovarajući postupak i

2) uvozna roba smatra se domaćom robom u trenutku njenog stavljanja u odgovarajući postupak.

Kod prethodnog izvoza dobijenog proizvoda u rubriku 44 izvozne JCI stavlja se zabeležba: "AO - prehodni izvoz", a u rubriku 37 izvozne JCI upisuje se šifra postupka 3151.

Za uvozna roba koja se uvozi nakon prethodnog izvoza (šifra postupka u rubrici 37 JCI je "51", a u rubrika 44 unosi se naznaka: "AO - Naknadni uvoz") nosilac odobrenja je dužan da obezbedi garanciju do podnošenja obrasca za završetak postupka radi razduženja tog uvoza.

Prehodni izvoz se može, na primer, koristiti u situaciji kada nosilac odobrenja dobije hitan nalog za izvoz dobijenih proizvoda, a nema na zalihama robe uvezene po postupku aktivnog oplemenjivanja. Nosilac odobrenja može izraditi dobijeni proizvod koristeći ekvivalentnu robu i obaviti prehodni izvoz, a nakon toga može uvesti uvozna roba i koristiti je bez plaćanja uvoznih dažbina.

Ako se dobijeni proizvodi koji su nastali u postupku aktivnog oplemenjivanja od ekvivalentne robe izvoze iz Republike Srbije pre uvoza uvozne robe, a takvi proizvodi podležu plaćanju izvozne carine, ako ne bi bili izvezeni ili ponovo izvezeni u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja, nosilac odobrenja mora da položi obezbeđenje za plaćanje izvozne carine, koja bi se naplatila ako se uvozna roba ne uveze u odobrenom roku.

Prehodni izvoz se ne može koristiti u slučaju aktivnog oplemenjivanja po sistemu povraćaja.

Korišćenje ekvivalentne robe ili prethodnog izvoza ne menja poreklo izvezene robe koja zadržava svoje stvarno poreklo.

Od situacije gde se vrši postupak aktivnog oplemenjivanja uz upotrebu ekvivalentne robe treba razlikovati situaciju kada se u procesu izrade dobijenih proizvoda koristi i domaća roba. U ovakvim situacijama, nosilac odobrenja u svom zahtevu za odobrenje postupka mora naglasiti korišćenje domaće robe u postupku aktivnog oplemenjivanja.

1.6. Normativ i način obračuna

Normativ je količina ili procenat proizvoda koji su dobijeni oplemenjivanjem date količine uvozne robe.

Normativi će se utvrditi u odobrenju ili u trenutku stavljanja predmetne robe u postupak. Normativi se utvrđuju, kada je to moguće, na osnovu proizvodnih i drugih tehničkih podataka, a ako takvi podaci nisu dostupni, na osnovu podataka koji se odnose na istovrsne proizvodne radnje.

Carinski organ utvrđuje normativ ili, po potrebi, način na koji se taj normativ utvrđuje. Normativ se utvrđuje, kada je to moguće, na osnovu stvarnih okolnosti i podataka o proizvodnim radnjama koje se obavljaju ili se trebaju obavljati, ili kada ti podaci nisu dostupni na osnovu podataka koji se odnose na radnje iste vrste u kojima se vrši ili treba da se vrši aktivno oplemenjivanje.

Kad to okolnosti dozvoljavaju, a posebno kad se aktivno oplemenjivanje obavlja uz jasno određene tehničke uslove s robom istih svojstava, a dobijeni proizvodi su ujednačenog kvaliteta, carinski organ može na osnovu prethodno utvrđenih stvarnih podataka odrediti standardne normative.

Normativ ili metodu za određivanje normativa nadležni carinski organ može proveravati naknadno.

Carinski organ, u izuzetnim slučajevima, može normative utroška robe utvrditi i nakon stavljanja robe u postupak, ali najkasnije kod određivanja novog carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe. U izuzetnim slučajevima, u proizvodnji u kojoj nije moguće na početku aktivnog oplemenjivanja precizno utvrditi normativ utroška materijala, u odobrenju će se naznačiti predloženi (privremeni) normativ, s tim da je nosilac odobrenja dužan, pre prvog izvoza ili ponovnog izvoza ili određivanja nekog drugog carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe dobijenim proizvodima, dostaviti nadzornom carinskom organu stvarni normativ utroška materijala, a jedan primerak i izdavaocu odobrenja. Na osnovu stvarnog normativa vrši se razduženje za robu za koju je završen postupak i obračun uvoznih dažbina u slučaju puštanja u slobodan promet.

Ministar nadležan za poslove finansija može, na predlog ministarstva nadležnog za poslove ekonomije i regionalnog razvoja i ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kada je potrebno, da propiše paušalne normative upotrebe za određenu robu u postupku aktivnog oplemenjivanja.

Udeo uvozne robe ugrađene u dobijeni proizvod izračunava se u cilju:

- utvrđivanja uvoznih dažbina koje se moraju platiti,
- utvrđivanja iznosa koji se odbija pri nastanku carinskog duga ili
- primene mera trgovinske politike.

Ovaj udeo izračunava se primenom količinskog ili vrednosnog metoda u zavisnosti od okolnosti ili nekim drugim metodom, koja daje iste ili odgovarajuće rezultate. Prerađeni proizvodi ili poluproizvodi smatraju se za potrebe obračuna dobijenim proizvodima.

1.6.1. Količinski metod obračuna

Postupak obračuna sprovodi se primenom količinskog metoda u sledećim situacijama:

a) kada se proizvodi samo **jedna vrsta dobijenih proizvoda** - odgovarajuća količina uvezene robe, za koju se smatra da je sadržana u dobijenim proizvodima, za koje je carinski dug nastao, srazmerna je procentu tih dobijenih proizvoda u odnosu na ukupnu količinu dobijenih proizvoda, odnosno ukupna količina svake vrste uvozne robe pomnoži se sa koeficijentom koji se dobije iz odnosa količine dobijenih proizvoda za koje je carinski dug nastao i ukupne količine dobijenih proizvoda.

Primer obračuna:

- Uvozna roba: UR1=100 kg i UR2=50 kg
- Dobijeni proizvod: DP1=125 kg
- 10 kg DP1 je pušteno u slobodan promet

$$UR1 = 100 \text{ kg} \times \frac{10}{125} = 8 \text{ kg}$$

$$UR2 = 50 \text{ kg} \times \frac{10}{125} = 4 \text{ kg}$$

b) kada se proizvodnim radnjama dobije **nekoliko vrsta dobijenih proizvoda** i u svakom od tih proizvoda su sadržani svi sastavni delovi uvezene robe - količina uvezene robe za koju se smatra da je sadržana u količini pojedinog dobijenog proizvoda za koji je nastao carinski dug srazmerna je:

- udelu između pojedine vrste dobijenog proizvoda, nezavisno od toga da li je carinski dug nastao, i ukupne količine svih dobijenih proizvoda i

- udelu između količine dobijenih proizvoda, za koje je carinski dug nastao, i ukupne količine dobijenih proizvoda iste vrste.

Primer obračuna:

- Uvozna roba UR1=100 kg

- Dobijeni proizvodi:

DP1= 80 kg

DP2= 10 kg

- u slobodan promet je stavljeno: 4 kg DP1 i 2 kg DP2

- Dodatne informacije:

- 80 kg UR1 se može naći u 80 kg DP1

- 10 kg UR1 se može naći u 10 kg DP2

Izračunavanje:

- Ukupna količina UR1 koja učestvuje u ukupnoj količini DP1:

$$100 \text{ kg} \times \frac{80}{90} = 88,89 \text{ kg}$$

- Ukupna količina UR1 zastupljena u 4 kg DP1:

$$88,89 \text{ kg} \times \frac{4}{80} = 4,44 \text{ kg}$$

- Ukupna količina UR1 koja učestvuje u ukupnoj količini DP2:

$$100 \text{ kg} \times \frac{10}{90} = 11,11 \text{ kg}$$

- Ukupna količina UR1 zastupljena u 2 kg DP2:

$$11,11 \times \frac{2}{10} = 2,22 \text{ kg}$$

Napomena: Pri odlučivanju da li su ispunjeni uslovi za primenu obračuna gubici se ne uračunavaju. Ne isključujući primenu odredbe člana 611. Uredbe (prirodni gubitak), gubici podrazumevaju udeo uvezene robe, koji se u proizvodnji uništi ili izgubi, naročito isparavanjem, sušenjem, curenjem ili ceđenjem.

1.6.2. Vrednosni metod obračuna

Postupak obračuna primenom vrednosnih metoda primenjuje se, ako se ne može primeniti postupak obračuna primenom količinskih metoda. Kada dve ili više vrsta dobijenih

proizvoda nastaju kao rezultat radnji obrade, a u svakom od dobijenih proizvoda nisu prisutni svi elementi uvozne robe (neki elementi se nalaze u jednom DP, drugi u drugom DP), primena kvantitativne metode nije moguća.

Količina uvozne robe, za koju se smatra da je sadržana u dobijenim proizvodima za koje je carinski dug nastao, srazmerna je:

- 1) vrednosti određene vrste dobijenih proizvoda, nezavisno od toga da li je carinski dug nastao, kao procenat u ukupnoj vrednosti svih dobijenih proizvoda, i
- 2) vrednosti dobijenih proizvoda, za koje je nastao carinski dug, kao procenat ukupne vrednosti dobijenih proizvoda iste vrste.

Kod primene vrednosnih metoda, kao vrednost svakog dobijenog proizvoda uzima se transakcijska vrednost u Republici Srbiji za istu ili istovrsnu robu, ukoliko ne postoji povezanost kupca i prodavca.

Ako vrednost nije moguće utvrditi na prethodni način, može se primeniti drugi prihvatljiv metod, koji daje iste ili odgovarajuće rezultate.

Primer obračuna:

- Uvozna roba UR1= 100 kg
- Dobijeni proizvodi:
 - DP1= 20 kg
 - DP2= 40 kg
 - DP3= 30 kg
- Vrednost dobijenih proizvoda:
 - DP1= 20 kg x 10 EUR/kg = 200 EUR
 - DP2= 40 kg x 7,5 EUR/kg = 300 EUR
 - DP3= 30 kg x 2,5 EUR/kg = 75 EUR
 - Ukupno 575 EUR

- u slobodan promet je stavljeno 20 kg DP3

Izračunavanje:

- količina UR1 koja učestvuje u ukupnoj količini DP3:
$$100 \text{ kg} \times \frac{75}{575} = 13,04 \text{ kg}$$

- količina UR1 koja učestvuje u 20 kg DP3:
$$13,04 \text{ kg} \times \frac{50}{75} = 8,69 \text{ kg}$$

2. ZAHTEV I ODOBRENJE

2.1. Podnošenje zahteva u pisanom obliku

Zahtev za izdavanje odobrenja za sprovođenje postupka aktivnog oplemenjivanja podnosi se u pisanoj formi i u skladu sa obrascem datom u Prilogu 1. koji se popunjava u skladu sa priloženim Uputstvom.

Carinski organ može da dozvoli da se zahtev za produženje ili izmenu odobrenja podnese u obliku uobičajenog pisanog zahteva (a ne na propisanom obrascu).

Zahtev za odobrenje postupka aktivnog oplemenjivanja podnosi se carinskom organu nadležnom prema mestu u kojem će se roba proizvoditi ili prerađivati.

Zahtev i dokumenta čije je podnošenje potrebno za donošenje odobrenja podnosi se u dva primerka, od kojih jedan primerak ostaje u spisu kod izdavaoca odobrenja, a drugi primerak se dostavlja nadzornom carinskom organu sa odobrenjem.

Podnosilac zahteva mora navesti sve podatke koji su potrebni za donošenje odobrenja i ti podaci moraju biti detaljni, razumljivi i tačni, kako bi nadležni carinski organ mogao doneti odluku o zahtevu, odnosno oceniti da li su ispunjeni svi propisani uslovi za odobravanje postupka aktivnog oplemenjivanja.

Zahtev treba podneti najmanje 30 dana pre planiranog uvoza robe, jer se roba za postupak aktivnog oplemenjivanja ne može uvesti pre izdavanja odobrenja.

Ako carinski organ oceni da podaci dati u zahtevu nisu potpuni ili dovoljni za donošenje odobrenja, može zatražiti od podnosioca zahteva dodatne podatke ili obaveštenja.

Zahtevi za izdavanje odobrenja u postupcima u čijem sprovođenju učestvuje više carinskih organa (jedinствeno odobrenje), podnose se carinskom organu nadležnom prema mestu gde se vodi glavno knjigovodstvo podnosioca zahteva i gde se obavlja bilo koji deo proizvodnih radnji obuhvaćenih odobrenjem. Ukoliko na taj način nije moguće utvrditi nadležni carinski organ zahtev se podnosi carinskom organu prema mestu gde se vodi glavno knjigovodstvo podnosioca zahteva, radi olakšavanja nadzora nad postupkom.

Kada lice zahteva jedinstveno odobrenje potrebna je prethodna saglasnost carinskih organa nadležnih za početak i/ili završetak postupka.

Nadležni carinski organ, kome je podnet zahtev, šalje zahtev i predlog odobrenja drugim carinskim organima koji potvrđuju datum prijema u roku od 15 dana, i saopštavaju svoje primedbe nadležnom carinskom organu u roku od 30 dana od dana prijema predloga odobrenja. Ako primedbe pristignu u tom roku i nije postignuta saglasnost zahtev se odbija uz navođenje razloga.

Carinski organ može izdati odobrenje ukoliko ne primi nikakve primedbe na predlog odobrenja u roku od 30 dana. Carinski organ će poslati kopiju dogovorenog odobrenja svim carinskim organima koji učestvuju u sprovođenju postupka.

Kada su opšti kriterijumi i uslovi za donošenje jedinstvenog odobrenja dogovoreni između dva ili više carinskih organa, umesto prethodne saglasnosti i slanja kopije dogovorenog odobrenja šalje se obično obaveštenje.

Obaveštenje je uvek dovoljno kada se jedinstveno odobrenje obnavlja, neznatno menja ili dopunjava, poništava ili ukida.

2.2. Deklaracija kao zahtev

Carinski organ može da dozvoli da se odobrenje može zahtevati podnošenjem deklaracije u pisanoj formi ili korišćenjem elektronskog sistema razmene podataka po uobičajenom postupku, kada se u skladu sa članom 303. Uredbe smatra da su ekonomski uslovi ispunjeni, osim zahteva koji uključuju istovrsnu (ekvivalentnu) robu. Ovo su najčešće situacije kad se vrši popravka robe ili jednostavne proizvodne operacije. U ovom slučaju se podnošenje deklaracije smatra podnošenjem zahteva, a prihvatanje deklaracije od carinskog organa odobrenjem. Deklaracija se podnosi carinskom organu nadležnom prema mestu gde se treba obaviti aktivno oplemenjivanje.

Carinski organ, u slučajevima u kojima se izdavanje odobrenja zahteva podnošenjem deklaracije, može zahtevati, ne isključujući primenu člana 172. Uredbe, da se uz zahtev priloži isprava (primer ove isprave je dat u Prilogu 2), koju podnosi deklarant i koja, osim ako podaci

nisu potrebni ili su već uneti u obrazac deklaracije, sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv/ime i adresa podnosioca zahteva, deklaranta i drugih učesnika postupka,
- 2) vrsta proizvodnih radnji ili upotrebe robe,
- 3) tehnički opis robe, oplemenjenih ili prerađenih proizvoda i metode za utvrđivanje njihove istovetnosti,
- 4) propisanu šifru ekonomskih uslova,
- 5) predviđeni normativi ili metode za njihovo određivanje,
- 6) predviđeni rok za završetak postupka,
- 7) predloženi carinski organ završetka postupka,
- 8) mesto sprovođenja proizvodnih radnji, prerade ili upotrebe i
- 9) predložene formalnosti za premeštaj robe.

2.3. Donošenje odobrenja

Carinski organ daje odobrenje na pismeni zahtev lica koje organizuje izvođenje postupka obrade (organizuje nabavku robe, proizvodnju i prodaju dobijenih proizvoda i ne učestvuje u proizvodnim postupcima) ili licu koje delimično ili u celosti obavlja postupke oplemenjivanja. Carinski organ izdaje odobrenje za postupak aktivnog oplemenjivanja ako podnosilac zahteva namerava da glavni dobijeni proizvod izveze ili ponovo izveze.

Odobrenje se može dati samo:

- licima sa sedištem ili prebivalištem u carinskom području Republike Srbije, a licima sa sedištem van carinskog područja Republike Srbije, ako vrše uvoz robe netrgovinske prirode;
- ako se uvozna roba može prepoznati u dobijenom proizvodu, osim u slučaju upotrebe robe koja omogućava proizvodnju a nije sastavni deo dobijenog proizvoda (roba iz člana 143. stav 2. alineja 4. Carinskog zakona), a u slučaju upotrebe ekvivalentne robe u skladu sa uslovima iz člana 144. Carinskog zakona;
- ako se postupkom aktivnog oplemenjivanja postižu povoljniji uslovi za izvoz ili ponovni izvoz dobijenih proizvoda, pod uslovom da nisu ugroženi osnovni interesi domaćih proizvođača (ekonomski uslovi).

Takođe, carinski organ odobrava postupak oplemenjivanja samo:

- licima koja pruže sve potrebne garancije da će pravilno sprovoditi postupak;
- ako carinski organ ima mogućnost nadzora i kontrole nad odobrenim postupkom.

Carinski organ nadležan za donošenje odobrenja, izdaje odobrenje na sledeći način:

- 1) kod zahteva na obrascu, na propisanom obrascu (Prilog 3),
- 2) kad deklaracija služi kao zahtev, prihvatanjem deklaracije, ili
- 3) kod zahteva za produženje ili izmenu odobrenja, beleškom na zahtevu.

Odobrenje ili obrazložena odluka o odbijanju zahteva za izdavanje odobrenja dostavlja se podnosiocu zahteva u roku od 30 dana, računajući od dana kada je zahtev bio podnet ili od dana kada je carinski organ utvrdio da su mu dostavljeni zahtevani dodatni podaci ili podaci koji su nedostajali.

Ovaj rok se ne primenjuje u slučaju jedinstvenog odobrenja, osim ako je izdato u skladu sa članom 268. Uredbe (obično obaveštenje).

U odobrenju za postupak aktivnog oplemenjivanja moraju biti navedeni uslovi pod kojima se sprovodi taj postupak.

U odobrenju se navode nadzorni carinski organ, carinski organ početka postupka (kome se podnosi deklaracija za početak postupka oplemenjivanja – C5) i carinski organ završetka postupka (kome se podnosi deklaracija za izvoz, odnosno ponovni izvoz ili drugi postupak). Kod određivanja carinskog organa završetka postupka primenjuje se član 188. stav 4. i 5. Carinskog zakona, odnosno izvozna deklaracija se podnosi carinskom organu nadležnom prema sedištu ili prebivalištu izvoznika ili prema mestu u kome se roba pakuje odnosno utovara za izvoz.

Ne isključujući odredbe člana 188 stav 4. i 5. Carinskog zakona, nadzorni carinski organ može odobriti da se carinska deklaracija podnese drugom carinskom organu različitom od carinskog organa naznačenog u odobrenju. Nadzorni carinski organ utvrđuje način na koji će o podnošenju deklaracije biti obavešten.

Nadzorni carinski organ je organ koji je nadležan za mesto gde se obrada vrši, a ako se obrada vrši u više mesta tada je nadzorni organ onaj organ koji je nadležan za neko od tih mesta (npr. od slučaja do slučaja, to može biti carinski organ nadležan prema mestu gde se obavlja pretežni deo obrade ili završna faza obrade).

U odobrenju se nosiocu određuje i obaveza podnošenja obrasca za završetak postupka. Odobrenje se, pored elemenata sadržanih u propisanom obrascu, može dopuniti i dodatnom klauzulom o dužnosti nosioca odobrenja o poštovanju svih propisa i ispunjavanju obaveza koje proističu iz odobrenog postupka, kao i drugim neophodnim klauzulama.

Odobrenje stupa na snagu danom izdavanja ili bilo kojeg kasnijeg datuma navedenog u odobrenju.

Nosilac odobrenja mora da obavesti carinski organ o svim činjenicama koje nastanu posle izdavanja odobrenja i utiču na njegovu dalju primenu ili sadržinu.

Odobrenje za aktivno oplemenjivanje se može izmeniti ili dopuniti po zahtevu nosioca odobrenja, uz prilaganje potrebne dokumentacije i navođenje opravdanih razloga.

2.4. Ekonomski uslovi

Smatra se da su ekonomski uslovi ispunjeni, osim ako se zahtev za postupak aktivnog oplemenjivanja odnosi na robu iz Glave 1 do 24 Carinske tarife.

Za robu iz Glave 1 do 24 Carinske tarife smatra se da su ekonomski uslovi ispunjeni pod uslovom da:

- 1) se zahtev za postupak aktivnog oplemenjivanja odnosi na:
 - proizvodne radnje u vezi s robom nekomercijalne prirode,
 - proizvodnju na osnovu ugovora o oplemenjivanju,
 - proizvodnju dobijenih proizvoda, koji su dobijeni u proizvodnji po ranijem odobrenju, pri čijem su donošenju provereni ekonomski uslovi,
 - uobičajene oblike upotrebe iz člana 295. Uredbe, ili
 - opravku;

- 2) ukupna vrednost uvezene robe prema osmocifrenoj tarifnoj oznaci po podnosiocu zahteva i kalendarskoj godini ne prelazi iznos od 200.000 dinara.

Osim u navedenim slučajevima kada se smatra da su ispunjeni ekonomski uslovi, carinski organ ne može izdati odobrenje bez prethodne provere ekonomskih uslova.

Carinski organ proveru ekonomskih uslova vrši u saradnji sa Privrednom komorom Srbije.

U vezi načina provere ispunjenosti ekonomskih uslova, odnosno na koji način bi se odvijala saradnja sa privrednom komorom, Uprava carina se obratila Ministarstvu finansija –

Sektoru za carinski sistem i politiku, koji je, na osnovu stava Privredne komore Srbije, obavestio Upravu carina da će Privredna komora, na zahtev carinskog organa, u slučajevima eventualnih drastičnih poremećaja na domaćem tržištu i slučajevima uskih grla u prerađivačkim kapacitetima davati ocenu ispunjenosti ekonomskih uslova.

S obzirom da Privredna komora nije ukazala da trenutno postoje problemi koji bi eventualno doveli u pitanje ispunjenost ekonomskih uslova za odobravanje postupka aktivnog oplemenjivanja, **to postoji pretpostavka da su ti uslovi ispunjeni**. Ova pretpostavka je oboriva u slučaju kada se zainteresovano lice obrati carinskom organu dovodeći u sumnju ispunjenost ekonomskih uslova, tj. tvrdeći da se odobravanjem postupka aktivnog oplemenjivanja za određenu robu ugrožavaju osnovni interesi domaćih proizvođača. U tom slučaju, imajući u vidu odredbu člana 269. stav 2. Uredbe, carinski organ će se obratiti Privrednoj komori u cilju provere ispunjenosti ekonomskih uslova.

2.5. Istovetnost robe

U odobrenju za postupak aktivnog oplemenjivanja određuju se sredstva i način prepoznavanja uvozne robe ugrađene u dobijene proizvode (navođenje serijskog ili proizvođačkog broja, stavljanje plombi ili drugih potrebnih oznaka, uzimanje uzoraka, davanje ilustracija ili tehničkih i drugih opisa robe, izvođenje analiza i ostala sredstva identifikacije), kao i uslovi za sprovođenje postupka s istovrsnom robom.

Metode osiguravanja istovetnosti robe mogu da uključuju i proveru evidencije o robi.

2.6. Rok važenja odobrenja

Odobrenje počinje da važi od dana donošenja odobrenja ili od dana naznačenog u odobrenju. U odobrenju će biti određen rok važenja odobrenja, uvažavajući pri tome konkretne okolnosti u kojima se obavlja aktivno oplemenjivanje, odnosno imajući u vidu ekonomske uslove i posebne zahteve podnosioca zahteva. Rok važenja odobrenja izdaje se za period ne duži od tri godine, od dana stupanja na snagu odobrenja, osim u posebno opravdanim i obrazloženim slučajevima.

U slučaju izdavanja odobrenja za proizvodnju ili preradu mlečnih proizvoda iz tarifnih br. od 0401 do 0406 Carinske tarife, period važenja odobrenja ne može biti duži od tri meseca.

U roku važenja odobrenja roba na koju se isto odnosi može se prijaviti za aktivno oplemenjivanje, a količine i vrednosti roba koje se navode u odobrenju su samo procene koje daje podnosilac zahteva za izdavanje odobrenja.

2.7. Rok za izvoz ili ponovni izvoz robe

U odobrenju carinski organ određuje rok u kome se dobijeni proizvodi moraju izvesti ili se moraju ponovno izvesti, odnosno u kome se mora zahtevati drugi carinski dozvoljen postupak ili upotreba, uzimajući u obzir vreme koje je potrebno da se izvrše proizvodne radnje u postupku aktivnog oplemenjivanja za datu količinu uvozne robe, te izradu i otpremanje dobijenih proizvoda.

Carinski organ može da produži rok za izvoz, odnosno ponovni izvoz na osnovu blagovremenog i opravdanog zahteva nosioca odobrenja.

Zahtev, kojem se prilaže JCI o stavljanju robe u postupak aktivnog oplemenjivanja za koju se traži produženje roka, treba da sadrži:

- opravdane razloge za produženje roka (npr. zahtev firme koja prima dobijeni proizvod za odlaganje isporuke dobijenih proizvoda, odložena isporuka zbog problema tehničke prirode –

kvar mašine u procesu proizvodnje, problemi sa isporukom zbog političke i ekonomske situacije i dr.),

- period produženja,
- količinu uvezene robe koja je preostala za razduživanje,
- podatke o garanciji za obezbeđenje carinskog duga za dati postupak, koja mora pokrivati period produženja.

Odluku o odobravanju zahteva za produženje roka nadležni carinski organ donosi u skraćenom postupku, u vidu zabeleške na zahtevu.

Rok za završetak postupka ne sme da se prekorači za sledeće dobijene proizvode ili robu u nepromenjenom stanju:

1) četiri meseca za mleko i mlečne proizvode svrstane u tarifne brojeve 0401 do 0406 Carinske tarife,

2) dva meseca kod klanja netovljenih životinja iz poglavlja 1 Carinske tarife,

3) tri meseca za tovljene (po potrebi uključujući i klanje) životinje iz tar. brojeva 0104 i 0105 Carinske tarife,

4) šest meseci za tovljenje (po potrebi uključujući i klanje) drugih životinja iz poglavlja 1 Carinske tarife, i

5) šest meseci u slučaju prerade mesa.

U navedenim situacijama, carinski organ može, na zahtev korisnika odobrenja, u slučaju obavljanja dodatnih postupaka oplemenjivanja ili zbog posebnih okolnosti, produžiti rok, pri čemu ukupni period ne sme biti duži od 12 meseci.

Rok razduživanja može biti duži od roka važenja odobrenja (npr. odobrenje važi do 30.06.2012. godine, roba je stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja po C5 dana 25.04.2012. godine sa rokom ponovnog izvoza od 4 meseca, rok za razduženje te deklaracije je 25.08.2012. godine). Podnosilac zahteva za odobrenje postupka aktivnog oplemenjivanje po sistemu povraćaja dažbina treba da u vreme koje traži za razduživanje postupka uključi i period od šest meseci iz člana 287. stav 1. tačka 2. Uredbe, za podnošenje zahteva za vraćanje ili odustajanje od naplate uvoznih dažbina.

Rok za izvoz ili ponovni izvoz počinje teći od dana prihvatanja carinske deklaracije po kojoj je strana roba stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja. Taj rok, nadležni carinski organ unosi u rubriku 44 JCI kojom je roba prijavljena za aktivno oplemenjivanje (C5 po sistemu odlaganja, odnosno C4 po sistemu povraćaja).

Primer:

Preduzeće "A" je dobilo odobrenje za aktivno oplemenjivanje po kojem vrši uvoz repromaterijala (RM1 i RM2) za proizvodnju dobijenog proizvoda (DP), po kojem je odobren rok za ponovan izvoz od 4 meseca. Uvoz je izvršen i to:

- po C5 od 01.03.2012. uvezen je RM1,

- po C5 od 01.04.2012. uvezen je RM2.

Aktivno oplemenjivanje po carinskoj deklaraciji C5 od 01.03.2012. godine se treba razdužiti do 01.07.2012. godine, a po deklaraciji C5 od 01.04.2012. godine do 01.08.2012. godine.

2.8. Objedinjavanje rokova

Radi pojednostavljenja postupka, po zahtevu nosioca odobrenja, carinski organ može odrediti da se rok za završetak postupka koji počinje u toku kalendarskog meseca ili kvartala završava poslednjeg dana narednog kalendarskog meseca ili kvartala.

Ovo pojednostavljeno se odobrava u slučajevima kontinuirane proizvodnje kada se uvozi više različitih vrsta repromaterijala koje se koriste u proizvodnji više dobijenih proizvoda, a proizvodnja se odvija u pravilnim ciklusima.

Ako u istom trenutku ističe rok za završetak postupka za svu robu, stavljen u okviru određenog vremenskog perioda u postupak aktivnog oplemenjivanja, u odobrenju se može odrediti da se rok za završetak postupka istovremeno produžava za svu robu koja se u datom trenutku nalazi u postupku. Carinski organ može da zahteva, da se toj robi, u okviru utvrđenoga roka, odredi novo carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba.

Kada je u pitanju mesečno objedinjavanje rokova, svi rokovi za ponovni izvoz koji počinju teći u određenom mesecu, isteći će zadnjeg dana narednog kalendarskog meseca (npr. roba je prijavljena za aktivno oplemenjivanje 10., 15. i 25.03.2012., u ovom slučaju rok ponovnog izvoza za svu tu robu ističe 30.04.2012.).

Kod kvartalnog objedinjavanja rokova, svi rokovi za ponovni izvoz koji počinju teći u određenom kvartalu, isteći će zadnjeg dana narednog kvartala (npr. roba je prijavljena za aktivno oplemenjivanje 05., 20. i 30.01.2012.; zatim 10., 19. i 27.02.2012.; i 05., 15. i 28.03.2012., u ovom slučaju rok ponovnog izvoza za svu tu robu ističe 30.06.2012.).

2.9. Odobrenje sa retroaktivnim dejstvom

Carinski organ može da izda odobrenje sa retroaktivnim dejstvom, ali to odobrenje stupa na snagu najranije na dan podnošenja zahteva, osim u izuzetnim slučajevima.

Ako se zahtev odnosi na obnovu odobrenja za istu vrstu postupka i robe, odobrenje se može izdati sa retroaktivnim dejstvom od dana kada je prvobitno odobrenje prestalo da važi.

U izuzetnim slučajevima, retroaktivno dejstvo odobrenja može se odobriti i duže, ali ne duže od jedne godine pre nego što je podnet zahtev, ako se dokaže da postoji ekonomska opravdanost i da:

- se zahtev ne odnosi na pokušaje prevare ili grube nemarnosti,
- period važenja odobrenja (u skladu sa članom 272. Uredbe) nije prekoračen,
- knjigovodstvo podnosioca zahteva potvrđuje da se svi zahtevi postupka mogu smatrati ispunjenim, da se po potrebi može utvrditi istovetnost robe za taj period i da takvo knjigovodstvo omogućava kontrolu nad postupkom, i
- se sve formalnosti neophodne za uređenje statusa robe mogu obaviti, uključujući, ako je potrebno, poništavanje deklaracije.

3. VOĐENJE EVIDENCIJE

Nosioci odobrenja dužni su da vode evidenciju o robi stavljenj u postupak aktivnog oplemenjivanja.

Carinski organ može odobriti da se za potrebe evidencije koristi postojeće knjigovodstvo korisnika odobrenja, ako sadrži sve potrebne podatke.

Nadzorni carinski organ može da zahteva da se sprovede popis za svu ili za deo robe stavljenj u postupak aktivnog oplemenjivanja.

Podnosilac zahteva za izdavanje odobrenja navodi mesto gde će voditi evidenciju i uz zahtev prilaže izgled i sadržaj evidencije, dok se u odobrenju nosiocu određuje obaveza i način vođenja evidencije o robi stavljenj u postupak aktivnog oplemenjivanja, koja treba da sadrži sledeće podatke i omogući nadzor nad postupkom:

- podatke iz deklaracija kojima se roba stavlja u carinski postupak,
- podatke iz deklaracija kojima se robi određuje carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba radi završetka postupka,

- datum i odgovarajuće podatke o drugim carinskim ispravama i svim drugim ispravama koje se odnose na početak i završetak postupka,
- vrstu proizvodnih radnji, vrstu rukovanja ili privremene upotrebe,
- normativ upotrebe ili, po potrebi, metodu za njegov obračun,
- podatke koji omogućavaju praćenje robe, uključujući mesto gde se nalazi i podatke o bilo kojem premeštanju,
- trgovački ili tehnički opis potreban za utvrđivanje istovetnosti robe i
- podatke koji omogućavaju praćenje kretanja u postupku aktivnog oplemenjivanja koji se sprovodi uz upotrebu istovrsne (ekvivalentne) robe.

Carinski organ može da odobri da se neki od ovih podataka ne evidentiraju, ako to nema štetan uticaj za sprovođenje kontrole ili nadzora postupaka za robu koja se prerađuje ili upotrebljava.

Evidencija mora biti dostupna nadzornom carinskom organu koji prati i vrši kontrolu pravilnosti sprovođenja aktivnog oplemenjivanja. Ako se obrada obavlja kod različitih korisnika, nosilac odobrenja mora u evidenciji osigurati podatke o stvarnom stanju robe u postupku aktivnog oplemenjivanja kod svakog korisnika. U evidenciji nosioca odobrenja moraju se nalaziti sve carinske deklaracije o ulasku u postupak i razduženju aktivnog oplemenjivanja.

4. POLAGANJE OBEZBEĐENJA

U postupku aktivnog oplemenjivanja uz sistem odlaganja nosilac odobrenja je dužan da položi obezbeđenje za naplatu carinskog duga koji bi mogao nastati u vezi s tom robom, odnosno u slučaju puštanja u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju. Strana roba se ne može staviti u postupak dok se ne položi obezbeđenje za mogući carinski dug.

Ako se dobijeni proizvodi proizvedeni od ekvivalentne robe izvoze iz carinskog područja Republike Srbije pre uvoza uvozne robe, a takvi proizvodi podležu plaćanju izvozne carine, ako se ne izvoze ili ponovo izvoze u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja, nosilac odobrenja je dužan da položi obezbeđenje za plaćanje izvozne carine, koja bi se naplatila ako se ne bi uvezla uvozna roba u propisanom roku.

5. PREMEŠTANJE

Carinski organ u odobrenju odlučuje da li se i pod kojim uslovima roba ili proizvodi u postupku aktivnog oplemenjivanja mogu premeštati između različitih mesta ili između prostorija različitih korisnika odobrenja bez završetka postupka. Carinski organ takođe odlučuje o vođenju potrebnih evidencija.

Premeštanje između dva u istom odobrenju naznačena mesta, može se sprovesti bez carinskih formalnosti, odnosno roba se bez posebnih formalnosti ili prekidanja aktivnog oplemenjivanja premešta iz pogona jednog proizvođača (korisnika) u pogon drugog proizvođača, uz naznaku u odobrenju koji podaci o prenosu moraju biti uneti u evidenciju.

Premeštanje robe od carinskog organa početka postupka do korisnikovih ili izvođačevih prostora ili do mesta njene upotrebe, može se obaviti istom deklaracijom kojom je stavljena u postupak.

Premeštanje robe od jednog do drugog korisnika odobrenja, može da se obavi, samo ako poslednji korisnik odobrenja premeštenu robu ili proizvode stavi u postupak u okviru odobrenja za deklarisanje na osnovu knjigovodstvenih podataka. Odmah po prispeću robe ili proizvoda u prostorije drugog korisnika mora se obavestiti carinski organ, a roba ili proizvodi

proknjižiti u skladu sa članom 220. Uredbe. Prilikom dopreme robe neće se zahtevati dopunska deklaracija.

Po prijemu robe ili proizvoda, drugi korisnik odobrenja dužan je da tu robu stavi u odabrani carinski postupak.

Ako je u pitanju premeštanje s jednog nosioca odobrenja na drugog, aktivno oplemenjivanje se za nosioca prvog odobrenja završava prenosom na nosioca drugog odobrenja, ali je on odgovoran za robu dok se ne prihvati deklaracija nosioca drugog odobrenja. Pre premeštanja, korisnik prvog odobrenja obaveštava o tome nadzorni carinski organ na način kako je taj organ to odredio, kako bi se mogle obaviti sve provere koje taj carinski organ smatra kao neophodne.

Kod premeštanja robe, za mogući carinski dug odgovoran je prvi korisnik odobrenja do trenutka kada je, na propisan način, preuzeo robu drugi korisnik odobrenja.

6. STAVLJANJE ROBE U POSTUPAK AKTIVNOG OPLEMENJIVANJA

6.1. Stavljanje robe u postupak aktivnog oplemenjivanja po redovnoj JCI

Roba se prijavljuje za postupak aktivnog oplemenjivanja podnošenjem JCI - C5 po sistemu odlaganja ili C4 po sistemu povraćaja carinskom organu početka postupka navedenom u odobrenju, u roku važenja odobrenja. Ako su carinski organ početka postupka i nadzorni carinski organ različiti organi, u tom slučaju carinski organ početka postupka je obavezan da dostavi nadzornom carinskom organu kopiju JCI o stavljanju robe u aktivno oplemenjivanje. U rubriku 8 JCI upisuje se nosilac odobrenja.

Prilikom kontrole priložene dokumentacije carinski organ početka postupka proverava da li je primalac robe ujedno i nosilac odobrenja za aktivno oplemenjivanje, da li stvarno stanje prijavljene robe odgovara opisu iz odobrenja, da li su podaci o robi iz odobrenja, JCI i priloženih dokumenata usaglašeni, a sve u cilju pravilnog utvrđivanja tarifne oznake iz Carinske tarife, porekla robe, carinske vrednosti, količine i dr., te preduzima i mere identifikacije navedene u odobrenju i druge eventualno potrebne mere.

6.2. Primena pojednostavljenih postupaka u aktivnom oplemenjivanju

Prijavljivanje robe za aktivno oplemenjivanje i razduživanje postupka može se izvršiti i podnošenjem nepotpune JCI u skladu sa odredbama člana 229. Uredbe, ili pojednostavljenog postupka deklarisanja i deklarisanja na osnovu knjigovodstvenih isprava u skladu sa članom 230. Uredbe i drugim propisima koji regulišu pojednostavljene postupke.

7. ZAVRŠETAK POSTUPKA AKTIVNOG OPLEMENJIVANJA

Postupak aktivnog oplemenjivanja okončaće se kada se za robu koja je bila stavljena u taj postupak, ili za dobijene ili prerađene proizvode odredi novi carinski dozvoljeni postupak ili upotreba (npr. postupak ponovnog izvoza, postupak tranzita, postupak carinskog skladištenja, postupak privremenog uvoza, novi postupak aktivnog oplemenjivanja, smeštaj robe u slobodnu zonu) u roku određenom u JCI - C5 ili C4 i kada je podnet obrazac za završetak postupka.

U sličaju prethodnog izvoza proizvoda dobijenih od ekvivalentne robe, postupak se završava kada carinski organ prihvati deklaraciju za stranu robu.

Carinski organ će preduzeti sve neophodne mere radi regulisanja statusa robe nad kojom postupak nije okončan u skladu sa propisanim uslovima.

Ukoliko se uvoznoj robi u nepromenjenom stanju ili dobijenim proizvodima, u odobrenom roku razduženja, ne odredi neki drugi carinski dozvoljeni postupak ili upotreba, nastaje carinski dug shodno članu 240. stav (1) tačka 1) Carinskog zakona, u kom slučaju nadzorni carinski organ preduzima sve potrebne radnje radi naplate istog kao i kompenzatorne kamate.

Ako je za robu u postupku aktivnog oplemenjivanja započet postupak na osnovu jednog odobrenja, ali s dve ili više deklaracija:

1) u slučaju postupka sa odlaganjem, smatra se da je određivanjem novog carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe za robu ili dobijene proizvode završen carinski postupak u koji je bila stavljena po najranije podnetoj deklaraciji;

2) u slučaju postupka aktivnog oplemenjivanja (sistem povraćaja) smatra se da su dobijeni proizvodi proizvedeni iz odgovarajuće uvezene robe, koja je po najranije podnetoj deklaraciji bila stavljena u postupak.

Korisnik odobrenja može da zahteva da se završi postupak za tačno određenu uvezenu robu.

7.1. Dokumenta koja se prilažu uz JCI i kontrola JCI

Uz JCI za razduživanje aktivnog oplemenjivanja prilažu se dokumenta neophodna za stavljanje robe u nepromenjenom stanju ili dobijenih proizvoda u novo zahtevano carinski odobreno postupanje ili upotrebu, navedena u odredbama člana 170. - 173. Uredbe.

U kontroli deklaracija kojom se razdužuje aktivno oplemenjivanje carinski organ kod kog se vrši razduženje postupka aktivnog oplemenjivanja proverava da li se u deklaraciji navedeni opis dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju slaže sa podacima iz odobrenja i sa njegovim nalazima, uključujući i proveru prijavljene količine, da li deklaracija sadrži sve podatke i da li su uz istu priložena sva dokumenta potrebna za završetak postupka, tj. stavljanje robe u zahtevani carinski postupak, te preduzima mere identifikacije navedene u odobrenju i druge eventualno potrebne mere (poređenje sa dokumentarnim ili identifikacijskim uzorcima koji su dostavljeni ili uzeti prilikom stavljanja robe u postupak aktivnog oplemenjivanja, kontrola posebnih oznaka ili fabričkih brojeva, uzorci za laboratorijsku analizu).

Nadzorni carinski organ u toku trajanja aktivnog oplemenjivanja, po potrebi i u zavisnosti od svih okolnosti pod kojima se aktivno oplemenjivanje odvija, sprovodi carinsku kontrolu aktivnog oplemenjivanja u toku koje može da vrši pregled robe, pregled evidencije, proveru normativa, kao i da preduzima i druge mere kontrole primerene datoj situaciji.

7.2. Izvoz izvan carinskog područja Republike Srbije

Izvoz izvan carinskog područja Republike Srbije je uobičajeni postupak sa dobijenim proizvodima jer je to i pravilo, odnosno svrha odobravanja aktivnog oplemenjivanja. Dobijeni proizvodi se, prilikom ponovnog izvoza ili izvoza, dopremaju carinskom organu završetka postupka navedenom u odobrenju, radi obavljanja carinskih formalnosti.

U postupanju po JCI za ponovni izvoz ili izvoz dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju primenjuju se uobičajeni propisi koji se odnose na izvozne deklaracije, uz specifičnosti za aktivno oplemenjivanje. U slučaju da je u dobijenim proizvodima sadržana i domaća roba, za tu robu se ne podnosi posebna deklaracija.

Postupci koji se mogu smatrati izvozom

U cilju završetka postupka ili podnošenja zahteva za otpust ili povraćaj carinskog duga izvozom ili ponovnim izvozom smatra se:

- isporuka dobijenih proizvoda diplomatskim ili konzularnim predstavništvima ili diplomatskom i konzularnom osoblju, kojima se priznaje pravo na oslobođenje od plaćanja carine u skladu sa međunarodnim sporazumima koje je Republika Srbija zaključila ili im je pristupila,

- isporuka dobijenih proizvoda stranim vojnim snagama ili osoblju u carinskom području, u skladu sa međunarodnim sporazumima koje je Republika Srbija zaključila ili im je pristupila,

- isporuka civilnih vazduhoplova kada carinski organ može da dozvoli završetak postupka, ako je uvezena roba prvobitno upotrebljena za izradu, opravku, opremanje ili preuređivanje civilnih vazduhoplova ili delova za njih, pod uslovom da evidencije korisnika omogućavaju proveru pravilne upotrebe i sprovođenje postupka,

- raspolaganje sporednim dobijenim proizvodima, koji se prema propisima o zaštiti okoline ne smeju uništiti pod carinskim nadzorom, pri čemu korisnik mora da dokaže, da je završetak postupka prema carinskim propisima nemoguć ili ekonomski neopravdan, i da je postupljeno u skladu sa propisima o zaštiti čovekove okoline.

Roba u nepromenjenom stanju

Postupak aktivnog oplemenjivanja se može razdužiti i ponovnim izvozom robe u nepromenjenom stanju, što je izuzetak od opšteg pravila razduženja aktivnog oplemenjivanja prema kojem se uvozna roba ponovno izvozi ili izvozi u obliku dobijenih proizvoda. U slučajevima kada se ovakav način razduženja aktivnog oplemenjivanja koristi isuviše često, nadzorni carinski organ mora o tome obavestiti nosioca odobrenja, a ako se radi o zloupotrebi može se ukinuti odobrenje.

Roba u nepromenjenom stanju se prijavljuje za ponovni izvoz izvoznom C3 deklaracijom na uobičajeni način. Svi podaci o robi koji su navedeni u JCI po kojoj su uvezeni moraju biti navedeni i u izvoznoj JCI.

7.3. Razduživanje aktivnog oplemenjivanja kroz postupak carinskog skladištenja ili smeštaj u slobodnu zonu

Postupak aktivnog oplemenjivanja može se razdužiti i kada se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju, radi ponovnog izvoza ili izvoza, stave u postupak carinskog skladištenja, ili se smeste u slobodnu zonu, pri čemu razlikujemo sledeće situacije:

a) razduženje aktivnog oplemenjivanja stavljanjem dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju u postupak carinskog skladištenja u slučajevima kada su carinski organ završetka postupka za aktivno oplemenjivanje i carinski organ početka postupka za carinsko skladište isti organ - podnosi se deklaracija C7 u ime lica koje je korisnik postupka carinskog skladištenja (šifra postupka 7151),

b) razduženje aktivnog oplemenjivanja stavljanjem dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju u postupak carinskog skladištenja u slučajevima kada su carinski organ završetka postupka za aktivno oplemenjivanje i carinski organ početka postupka za carinsko skladištenje različiti organi – u ovom slučaju kod carinskog organa za završetak postupka za aktivno oplemenjivanje podnosi se tranzitna JCI po kojoj se dobijeni proizvod ili roba u nepromenjenom stanju, po postupku tranzita, upućuje u carinski organ početka postupka za carinsko skladište u koje će ta roba biti smeštena. Prihvatanjem tranzitne JCI završava se postupak aktivnog oplemenjivanja, a odgovornost za robu i obaveze iz ove JCI preuzima korisnik tranzita. Po prispeću robe podnosi se JCI-C7,

v) razduženje aktivnog oplemenjivanja smeštajem dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju u slobodnu zonu: roba se do slobodne zone kreće po TR deklaraciji kojom se razdužuje aktivno oplemenjivanje, a po prispeću robe podnosi se odgovarajuća deklaracija C7.

U navedenim slučajevima u deklaracije o razduženju aktivnog oplemenjivanja, u rubriku 44, pored ostalih podataka, shodno članu 316. Uredbe, obavezno se unosi i naznaka: "U-I roba", a JCI, odnosno kopiju JCI o razduženju aktivnog oplemenjivanja, mora u svojoj evidenciji imati nosilac odobrenja za aktivno oplemenjivanje. Pri ponovnom izvozu ili izvozu dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju nakon njihovog smeštaja u carinsko skladište ili slobodnu zonu podnosi se izvozna deklaracija C3.

Ukoliko roba u navedenim situacijama podleže i primeni posebnih mera predviđenih propisima koji uređuju trgovinu robom dodaje se i sledeća zabeleška: „Trgovinske mere”.

Dobijeni proizvodi stavljeni u carinski postupak skladištenja ili smešteni u slobodnu zonu mogu se staviti u slobodan promet kada to odobri carinski organ koji izdaje takvo odobrenje i kada to okolnosti opravdavaju.

Kada se roba, koja je u sistemu povraćaja, odredi carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba u skladu sa članom 316 stav 1. Uredbe, umesto zabeleške iz tog stava stavlja se zabeleška: „U-I roba / sistem povraćaja”.

7.4. Razduživanje odobrenog postupka aktivnog oplemenjivanja drugim postupkom aktivnog oplemenjivanja

Izuzetak od situacije obaveznog izvoza dobijenih proizvoda, može da predstavlja situacija kada strani nalagodavac zaključi ugovor o aktivnom oplemenjivanju sa drugim licem koje ima sedište u Republici Srbiji, po kojem bi se vršila obrada proizvoda dobijenog iz prethodno odobrenog postupka aktivnog oplemenjivanja. Polazni osnov za prepoznavanje navedene situacije je da se radi o dva zasebna ugovorna odnosa zaključena između stranog lica (nalagodavca) i domaćih nosilaca odobrenja. U takvim slučajevima, svaki nosilac odobrenja zasebno podnosi zahtev za odobravanje postupka aktivnog oplemenjivanja i svaki mora imati odobrenje od carinskih organa u kojem je on označen kao nosilac odobrenja.

Međutim, specifičnost ovakvih slučajeva, je da se u cilju omogućavanja ekonomičnosti postupka, može dozvoliti da se dobijeni proizvodi prvog nosioca odobrenja ne moraju fizički izvoziti iz carinskog područja Republike Srbije, već da drugi nosilac odobrenja za postupak aktivnog oplemenjivanja podnosi JCI - C5, u kojoj se u rubrici 31. kao naimenovanje navodi dobijeni proizvod koji je dobijen u procesu prethodnog aktivnog oplemenjivanja i koji je trebao biti izvezen, dok se u rubrici 37. u prvu potpodelu navodi odgovarajuća šifra (npr. 5151 koja označava postupak aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja nakon postupka aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja), a prihvatanjem ove JCI od strane carinskih organa, smatra se da je postupak oplemenjivanja za prvog nosioca odobrenja i stvarno izvršen, te nosilac tog odobrenja treba, u propisnom roku od 30 dana, da podnese i obrazac za završetak postupka radi konačnog razduženja postupka aktivnog oplemenjivanja vezanog za njegovo odobrenje. Stoga, u ovakvim slučajevima, kod razduženja aktivnog oplemenjivanja prvog nosioca odobrenja nema deklaracije C3 (deklaracija za izvoz dobijenih proizvoda), već se umesto te deklaracije pojavljuje deklaracija C5 drugog nosioca odobrenja, na osnovu koje se vrši i prihvatanje Obrasca za razduženje postupka kao da je predmetna roba izvezena sa carinskog područja Republike Srbije.

Od napred navedene situacije, treba razlikovati situacije u kojim nosilac odobrenja angažuje domaće proizvođače. Naime, proces obrade u postupku aktivnog oplemenjivanja može obavljati sam nosilac odobrenja, a može za to angažovati (bilo za pojedine faze obrade ili za kompletnu obradu) i treća lica, koji tada imaju status učesnika u postupku aktivnog oplemenjivanja. Svi učesnici moraju biti navedeni u odobrenju carinskih organa za postupak aktivnog oplemenjivanja, sa tačnim opisom poslova koje obavljaju i naznačenjem vremenskih rokova neophodnih za obradu. U ovom slučaju radi se samo o jednom postupku, odnosno imamo samo jednog nosioca odobrenja i jedan ugovor sa stranim nalogodavcem.

7.5. Razduživanje aktivnog oplemenjivanja kroz postupak prerade pod carinskom kontrolom

Postupak aktivnog oplemenjivanja se takođe razdužuje kada se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju stave u carinski postupak prerade pod carinskom kontrolom, pri čemu se mogu razlikovati situacije u kojima su carinski organ završetka postupka za aktivno oplemenjivanje i carinski organ početka postupka za preradu pod carinskom kontrolom isti ili različiti organi.

7.6. Razduživanje aktivnog oplemenjivanja uništenjem

Postupak aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja se može razdužiti u slučajevima kada se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju, uz odobrenje nadzornog carinskog organa i pod njegovim nadzorom uništava. Postupak uništenja se sprovodi u skladu sa članom 569. Uredbe i drugim propisima kojima je ovo pitanje regulisano.

7.7. Razduživanje aktivnog oplemenjivanja stavljanjem u slobodan promet

Postupak aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja može, izuzetno, biti razdužen i stavljanjem u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju, pri čemu treba razlikovati sledeće situacije:

- a) stavljanje u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju bez podnošenja JCI (odnosno uz naknadno podnošenje JCI) i
- b) stavljanje u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju podnošenjem JCI.

7.7.1. Odobrenjem je odobreno stavljanje u slobodan promet određene količine robe

Nosilac odobrenja može staviti u slobodan promet dobijeni proizvod ili robu u nepromenjenom stanju bez podnošenja JCI ako mu je odobrenjem za aktivno oplemenjivanje odobreno stavljanje u slobodni promet bez podnošenja deklaracije, uzimajući u obzir zabrane ili ograničenja. U tom slučaju smatra se da je roba u trenutku isteka roka za završetak postupka stavljena u slobodan promet, ako nije pre toga određeno carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba.

Nosilac odobrenja je dužan da podnese JCI za robu koju je pustio u slobodan promet do 10-og u mesecu koji sledi mesec u kom je roba stvarno puštena u slobodan promet. U toj carinskoj deklaraciji carinski dug se obračunava primenom člana 149. ili 150. Carinskog zakona bez obračuna kompenzatorne kamate.

U slučajevima kad je ta količina poznata tek nakon završetka postupka, carinska deklaracija se mora podneti pre podnošenja obrasca za završetak postupka.

Podnošenjem obrasca za završetak postupka carinarnici se moraju podneti, pored ostalih isprava, i sve carinske deklaracije kojima je roba puštena u slobodan promet na opisani način.

Proizvodi ili roba smatraju se domaćom robom od trenutka njihovog stavljanja u promet.

Nadzorni carinski organ će u sprovođenju mera carinskog nadzora posebnu pažnju usmeriti na nosioce ovih odobrenja.

Stavljanje u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju bez JCI, može se odobriti imaoću odobrenja koji u svemu poštuje pravila aktivnog oplemenjivanja, ali najviše do 20% uvozne robe koja je stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja.

7.7.2. Stavljanje u slobodan promet dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju podnošenjem JCI.

U slučajevima kada stavljanje u slobodan promet nije odobreno odobrenjem za aktivno oplemenjivanje, tada je nosilac odobrenja pre puštanja robe u slobodan promet, obavezan nadzornom carinskom organu podneti JCI - C4, sa dokumentima potrebnim za provođenje postupka po toj JCI, na odlučivanje. Prihvatanje JCI se smatra odobrenjem. Ukoliko nosilac odobrenja ne podnese JCI - C4 tada se smatra da je carinski dug nastao shodno članu 240. stav 1. tačka 1) Carinskog zakona, te je nadzorni carinski organ dužan preduzeti radnje u cilju naplate istog.

U slučaju stavljanja u slobodan promet dobijenih proizvoda, podaci u rubrici 15, 16, 34, 41. i 42. deklaracije odnose se na uvoznu robu sadržanu u količini dobijenih proizvoda koji se stavljaju u slobodan promet. Navedeni podaci mogu se iskazati i putem bilo kojeg drugog dokumenta priloženog uz deklaraciju.

7.8. **Obrazac za završetak postupka**

Kod postupka aktivnog oplemenjivanja (sistem odlaganja) nadzornom carinskom organu se podnosi obrazac za završetak postupka (primer obrasca je dat u Prilogu 4) u roku od 30 dana od roka za ponovni izvoz. Obrazac za završetak postupka može biti podnet i pre tog roka.

U slučajevima kada se koristi mesečno ili kvartalno objedinjavanje rokova obrazac za završetak postupka se podnosi takođe u roku od 30 dana od isteka roka za ponovni izvoz za svaki mesec ili kvartal. To znači da se taj postupak ponavlja svakih mesec dana ili svakog kvartala. U ovim slučajevima se podnosi i dodatni obrazac u kom je dat tabelarni prikaz robe za koju je započet i okončan postupak u obračunskom periodu (Prilog 4a). Roba koja se na dan isteka pomenutog roka još uvek nalazi u postupku aktivnog oplemenjivanja, na zahtev nosioca odobrenja (ako odobrenjem nije određeno da se rok za razduživanje automatski produžava), može biti preneta kao zaduženje u novi period ponovnog izvoza (mesec ili kvartal), ukoliko su ispunjeni i ostali uslovi za aktivno oplemenjivanje.

Carinski organ može da produži navedene rokove i u slučaju da je prvobitni rok istekao, ako to posebne okolnosti opravdavaju u skladu sa članom 146. stav 2. Carinskog zakona.

Obrazac za završetak postupka se podnosi carinarnici koja je navedena u odobrenju, na propisanom obrascu, i isti, u skladu sa članom 287. stav 3. Uredbe, treba da sadrži sledeće podatke, osim ako nadzorni carinski organ ne odredi drugačije:

- a) identifikacione podatke o odobrenju za postupak,
- b) količinu svake vrste robe za koju se završava postupak, zahteva otpust ili povraćaj, i za koju je odobreno stavljanje u postupak kod više carinskih organa,
- v) tarifnu oznaku uvozne robe,
- g) stopu carine za uvoznú robu, a po potrebi i njenu carinsku vrednost,
- d) podatke o deklaracijama na osnovu kojih je roba stavljená u postupak aktivnog oplemenjivanja,
- đ) vrstu i količinu dobijenih ili prerađenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju, kao i carinski odobreno postupanje ili upotrebu koji su im određeni, uključujući podatke o deklaracijama ili drugim carinskim ispravama i drugim priložima koji se odnose na završetak postupka i s tim povezane rokove,
- e) vrednost dobijenih proizvoda, ako se kod obračuna proizvodnih postupaka primenjuje vrednosni metod,
- ž) normativ upotrebe robe,
- z) iznos uvoznih dažbina koje treba platiti, otpisati ili vratiti, i po potrebi i kompenzatornu kamatu koju treba platiti, a ako se ovaj iznos odnosi na primenu člana 247. Uredbe (jedinstvena stopa carine) potrebno ga je posebno iskazati.

Nadzorni carinski organ vrši proveru obrasca za završetak postupka koja se sastoji od kontrole deklaracija o ulasku u postupak aktivnog oplemenjivanja i razduženju aktivnog oplemenjivanja na koje se odnosi obrazac za završetak postupka prema odobrenom normativu proizvodnje, uključujući i proveru da li je za svaku C3 deklaraciju koja je obuhvaćena obrascem za završetak postupka izvršena potvrda prijema. Rezultate provere taj organ unosi u obrazac za završetak postupka (rubrika namenjena za službenu upotrebu), a potom obaveštava nosioca odobrenja.

Ako je, prema odobrenju, roba stavljená u aktivno oplemenjivanje na osnovu više deklaracija, te se deklaracije razdužuju za pojedine robe prema redosledu njihovog prihvatanja. Ako se pri kontroli završetka aktivnog oplemenjivanja utvrdi da je za određenu robu nastao carinski dug, smatraće se da je u pitanju roba iz deklaracije koja je prva ostala nerazdužena.

Ukoliko evidencija aktivnog oplemenjivanja koju vodi nosilac odobrenja pruža carinskim organima sve potrebne podatke za kontrolu odvijanja i završetka aktivnog oplemenjivanja, ista se može prihvatiti kao obrazac za završetak postupka.

Postupak kada nije podnet obrazac za završetak postupka

Ako nosilac odobrenja u propisanom roku (30 dana od proteka roka za ponovni izvoz) ne podnese obrazac za završetak postupka, nadzorni carinski organ mu šalje poziv radi podnošenja obrasca, uz navođenje da isti nije podneo, iako ga je, shodno članu 287. stav 1. tačka 1. Uredbe, bio dužan podneti. U pozivu nadzorni carinski organ određuje primeren rok za dostavu obrasca za završetak postupka, koji ne može biti duži od 8 dana.

Ako nosilac odobrenja, na poziv carinskog organa, podnese Obrazac za završetak postupka, odnosno dokaže da je sva roba do odobrenog roka za razduživanje aktivnog oplemenjivanja ili u periodu od isteka roka za razduživanje do isteka roka u kojem je bio dužan podneti obrazac za završetak postupka, stavljená u neko carinski odobreno postupanje ili upotrebu kojim se može razdužiti aktivno oplemenjivanje, u postupku prihvatanja obrasca za završetak postupka uzeće se u obzir i ta roba.

Ako nosilac odobrenja ni nakon primljenog poziva ne podnese obrazac za završetak postupka, smatraće se da nije ispunio obaveze iz postupka aktivnog oplemenjivanja, u kom slučaju za nerazduženu robu, shodno članu 240. stav 1. tačka 1) Carinskog zakona nastaje carinski dug. Carinski dug je nastao u momentu kada je nosilac odobrenja prestao ispunjavati obaveze iz postupka. Ako se taj momenat ne može utvrditi onda je to dan isteka roka za razduživanje postupka aktivnog oplemenjivanja.

Carinski dug će se u ovim slučajevima obračunati i naplatiti na osnovu podataka kojima raspolaže nadzorni carinski organ, uključujući i kompenzatornu kamatu. Pri obračunu carinskog duga, shodno članu 149. Carinskog zakona, primeniće se elementi (tarifna oznaka, carinska vrednost, poreklo robe, carinska stopa) koji su važili za robu u momentu prihvatanja carinske deklaracije po kojoj je stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja.

Prema članu 609. Uredbe, nadzorni carinski organ će smatrati da je carinski dug nastao shodno članu 240. stav 1. tačka 1) Carinskog zakona, osim ako nosilac odobrenja dokaže da su u pitanju propusti koji nemaju značajan uticaj na sprovođenje postupka aktivnog oplemenjivanja i da je preduzeo radnje propisane u članu 608. Uredbe.

U slučajevima kada se dobijeni proizvodi, u koje je ugrađena ekvivalentna roba, izvoze pre uvoza uvozne robe, taj postupak se razdužuje kad nadzorni carinski organ prihvati obrazac za završetak postupka za JCI o naknadnom uvozu robe.

Postupak aktivnog oplemenjivanja se razdužuje ili za količinu uvozne robe koja je, prema prihvaćenom normativu proizvodnje, sadržana u dobijenim proizvodima ili za količinu robe u nepromenjenom stanju (neobrađene uvozne robe) prijavljenim za novo carinski dozvoljeno postupanje ili upotrebu.

JCI kojom se razdužuje aktivno oplemenjivanje podnosi se carinskom organu završetka postupka navedenom u odobrenju. Ako su carinski organ završetka postupka i nadzorni carinski organ različiti organi, u tom slučaju carinski organ završetka postupka je obavezan da nadzornom carinskom organu dostavi kopiju JCI o razduženju postupka aktivnog oplemenjivanja. Izuzetno, nadzorni carinski organ može odobriti da se deklaracija za ulazak ili razduženje aktivnog oplemenjivanja podnese drugom carinskom organu, pri čemu određuje način na koji će on biti obavešten.

U slučajevima kada deklaracija služi kao zahtev za odobrenje postupka aktivnog oplemenjivanja, JCI kojom se razdužuje aktivno oplemenjivanje podnosi se carinskom organu kod kojeg je taj postupak i započet.

8. NAČIN ODREĐIVANJA CARINSKOG DUGA

8.1. Određivanje carinskog duga na osnovu visine uvoznih dažbina koji su važile za uvoznju robu na dan prihvatanja deklaracije za stavljanje te robe u postupak aktivnog oplemenjivanja

Kada u aktivnom oplemenjivanju nastane carinski dug, njegova visina se, shodno članu 149. Carinskog zakona, utvrđuje na osnovu elemenata za određivanje uvoznih dažbina (tarifna oznaka, stopa carine, poreklo robe, carinska vrednost), koji su, shodno propisima, važili za uvoznju robu na dan prihvatanja deklaracije po kojoj je ona stavljena u postupak aktivnog oplemenjivanja. Napominjemo da se pri određivanju uvoznih dažbina primenjuje kurs na dan prihvatanja deklaracije po kojoj se roba stavlja u slobodan promet.

U slučaju stavljanja u slobodan promet dobijenih proizvoda, podaci u rubrici 15, 16, 34, 41. i 42. deklaracije odnose se na uvoznju robu sadržanu u količini dobijenih proizvoda koji se stavljaju u slobodan promet.

Primer:

Preduzeće "A" je po deklaraciji C5 od 25.01.2011. godine prijavilo za postupak aktivnog oplemenjivanja 10.000 m2 tkanine za proizvodnju pantalona. Po prihvaćenoj C5 deklaraciji vrednost uvozne robe iznosi 50.000 EUR, carinska stopa iznosi 10%, sa rokom razduženja iz odobrenja od 6 meseci. Datum razduženja C5 deklaracije je 25.07.2011. godine. U odobrenju je odobreno puštanje u slobodan promet bez carinske deklaracije. Obrazac za završetak postupka se mora podneti nadzornom carinskom organu do 24.08.2011. godine.

U Obrascu za završetak postupka je prikazano da je 7.000 m2 uvozne robe izvezeno kao dobijeni proizvod.

Zajedno sa Obrascem za završetak postupka, 24.08.2011. godine, za preostalih 3.000 m2 uvozne robe podneta je i deklaracija C4 za stavljanje u slobodan promet.

Vrednost ove robe iznosi 15.000 EUR.

Uvozne dažbine za plaćanje: $15.000 \times 10\% = 1.500$ EUR

Ukoliko je u momentu prihvatanja deklaracije za stavljanje robe u postupak aktivnog oplemenjivanja uvozna roba ispunjavala uslove za primenu preferencijalnog carinskog režima u okviru kvota ili tarifnog maksimuma, ta roba ispunjava uslove za primenu preferencijalnog carinskog režima koji se primenjuje na istovetnu robu i u trenutku prihvatanja deklaracije za stavljanje te robe u slobodan promet.

Primer:

Po C5 od 01.01.2011. stavlja se u aktivno oplemenjivanje 1000 kg. robe za koju tog dana ima raspoložive kvote i prati je EUR 1 Republike Hrvatske kojeg su carinski organi prihvatili kao važeći.

Dana 30.05.2011. godine za uvezenu robu nastaje carinski dug, jer C5 deklaracija nije razdužena u roku ponovnog izvoza. Preferencijalni tretman za uvezenu robu u ovom slučaju se može koristiti ako na dan 30.05.2011. godine ima raspoložive kvote za identičnu robu. U tom slučaju količina uvezene robe u vezi koje nastaje carinski dug će se oduzeti od preostale raspoložive kvote za identičnu robu na dan 30.05.2011. godine (npr. u trenutku nastanka carinskog duga za uvezenu robu postojeća kvota za identičnu robu iz Republike Hrvatske treba da je još uvek otvorena i da ima na raspolaganju dovoljna količina od koje će se oduzeti količina robe za koju je nastao carinski dug). U protivnom naplaćuje se carinski dug prema redovnoj stopi carine iz Carinske tarife Republike Srbije.

Uvozne dažbine, koje se obračunavaju u skladu sa članom 149 stav 1. Carinskog zakona na uvoznu robu koja je u vreme prihvatanja deklaracije za stavljanje te robe u postupak aktivnog oplemenjivanja ispunjavala uslove za povoljnije tarifno postupanje zbog svoje upotrebe u posebne svrhe, obračunavaju se po stopi koja odgovara takvoj posebnoj upotrebi. To će se odobriti samo ako bi moglo biti izdato odobrenje za takvu posebnu upotrebu i ako bi bili ispunjeni uslovi za odobravanje povoljnijeg tarifnog postupanja.

9. OBRAČUN KOMPENZATORNE KAMATE

Ako se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju stavljaju u slobodan promet, pri čemu nastaje carinski dug, na obračunati carinski dug obračunava se i naplaćuje kompenzatorna kamata.

Kompenzatorna kamata se plaća u visini i na način propisan za zateznu kamatu.

Kompenzatorna kamata se obračunava mesečno, i to od prvog dana sledećeg meseca u kome je uvezena roba, za koju nastaje carinski dug, prvi put stavljena u odobreni carinski postupak, pa do poslednjeg dana u mesecu u kojem je carinski dug nastao.

Ako je u okviru postupka aktivnog oplemenjivanja (sistem povraćaja) roba stavljena u slobodan promet u skladu sa članom 156. stav 4. Carinskog zakona (npr. posle smeštaja u carinsko skladište), period za koji se obračunava kompenzatorna kamata počinje teći prvog dana u mesecu nakon meseca u kome je izvršen povraćaj ili otpust carinskog duga.

Primer:

Preduzeće "A" razdužuje aktivno oplemenjivanje po sistemu povraćaja, tako što dana 10.02.2011. godine smešta dobijeni proizvod u carinsko skladište, sa namerom da se isti naknadno izveze sa carinskog područja Republike Srbije. Nosioc odobrenja za postupak aktivnog oplemenjivanja dana 15.02.2011. godine podnosi nadzornom carinskom organu zahtev za povrat plaćenih uvoznih dažbina. Nadzorni carinski organ odobrava povrat plaćenih uvoznih dažbina i ista se nosiocu odobrenja vraćaju 20.02.2011. godine. Dobijeni proizvod koji je smešten u carinsko skladište radi naknadnog izvoza sa carinskog područja Republike Srbije pušta se u slobodan promet dana 27.06.2011. godine, u kom slučaju carinski dug čini iznos vraćenih uvoznih dažbina, uz koji se naplaćuje i kompenzatorna kamata za period od 01.03.2011. godine do 30.06.2011. godine.

Kompenzatorna kamata se neće naplaćivati u sledećim slučajevima:

- ako se kompenzatorna kamata mora obračunati za period kraći od mesec dana,
- ako iznos obračunate kompenzatorne kamate po jednom nastalom carinskom dugu ne prelazi 20 evra u dinarskoj protivvrednosti,
- ako carinski dug nastane zbog toga da bi se, u skladu sa potpisanim ugovorom sa drugom državom, pri uvozu robe u tu državu, omogućilo plaćanje povoljnije carine,
- pri stavljanju u slobodan promet otpadaka i ostataka nastalih uništenjem robe,
- pri stavljanju u slobodan promet sporednih dobijenih proizvoda, koji su propisani, ako je njihova količina srazmerna količini glavnih dobijenih proizvoda,
- ako je kod stavljanja u slobodan promet u skladu sa članom 156. stav 4. Carinskog zakona nastao carinski dug, a za dugovani iznos još nije izvršen povraćaj ili otpust carinskog duga,
- ako korisnik odobrenja zahteva stavljanje robe u slobodan promet i pruži dokaz da zbog posebnih okolnosti, koje nisu posledica njegove nemarnosti ili prevarnih radnji, nije mogao ili nije ekonomski opravdano mogao da obavi ponovni izvoz pod uslovima koje je zahtevao i verodostojno dokazao kad je podnosio zahtev za odobrenje postupka,
- kada je nastao carinski dug i za taj dug je bilo položeno obezbeđenje.

Kada se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju stavi u drugo carinski odobreno postupanje ili upotrebu kojim se razdužuje postupak aktivnog oplemenjivanja po sistemu odlaganja (npr. u postupak carinskog skladištenja), kompenzatorna kamata se takođe mora platiti u slučaju kada se iz tog postupanja ili upotrebe dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju (npr. iz postupka carinskog skladištenja) puštaju u slobodan promet. Kamata se, u ovom slučaju, neće obračunati za period u kom je roba bila u postupku carinskog skladištenja.

10. SISTEM POVRAĆAJA

10.1. Uslovi za sistem povraćaja

Postupak aktivnog oplemenjivanja uz sistem povraćaja može se odobriti ako podnosilac zahteva namerava izvesti ili ponovno izvesti dobijeni proizvod, kao i ako su ispunjeni ostali uslovi predviđeni carinskim i drugim propisima. Kod primene sistema povraćaja nosilac odobrenja želi osigurati pravo na povraćaj carinskog duga ukoliko robu za koju je platio carinski dug izveze iz carinskog područja Republike Srbije u obliku dobijenih proizvoda.

Sistem povraćaja može se primeniti na svu robu osim ako je u trenutku prihvatanja deklaracije za stavljanje robe u slobodan promet:

- 1) uvozna roba predmet količinskih uvoznih ograničenja,
- 2) uvozna roba predmet tarifnih kvota,
- 3) za uvoznju robu u okviru mera poljoprivredne politike propisano podnošenje uvozne ili izvozne dozvole ili sertifikata,
- 4) za dobijene proizvode predviđena izvozna naknada ili druga naknada pri izvozu.

U sistemu povraćaja, povraćaj uvoznih dažbina nije moguć ako u trenutku prihvatanja izvozne deklaracije za dobijene proizvode ti proizvodi podležu podnošenju uvozne ili izvozne dozvole ili potvrde u skladu sa merama poljoprivredne politike ili je za njih određena izvozna ili druga dažbina.

U deklaraciju za stavljanje robe u slobodan promet unosi se napomena da se primenjuje sistem povraćaja i uslovi iz datog odobrenja.

Carinski organ može zahtevati da odobrenje za postupak aktivnog oplemenjivanja bude priloženo uz deklaraciju za stavljanje robe u slobodan promet.

U sistemu povraćaja ne primenjuju se odredbe člana 144. stav 1. tačka 2), st. 3. i 5. (koje se odnose na ekvivalentnu robu), člana 146. stav 3. , čl. 148. i 149. i član 150. stav 1. tačka 3) Carinskog zakona.

10.2. Uslovi i način povraćaja ili otpusta uvoznih dažbina

Nosilac odobrenja za postupak aktivnog oplemenjivanja može zahtevati povraćaj (ili otpust od uvoznih dažbina) ako carinskom organu dokaže da je uvezena roba koja je bila stavljena u slobodan promet u okviru sistema povraćaja u obliku dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju:

- 1) izvezena, ili
- 2) stavljena, u nameri da se ponovno izveze, u tranzitni postupak, u postupak carinskog skladištenja, postupak privremenog uvoza ili postupak aktivnog oplemenjivanja u sistemu odlaganja, ili u slobodnu zonu, ako su ispunjeni ostali propisani uslovi za stavljanje u predmetni postupak. U ovom slučaju dobijeni proizvodi i roba u nepromenjenom stanju smatraju se stranom robom.

Postupak oplemenjivanja van carinskog područja Republike Srbije ne smatra se izvozom, osim ako u roku koji je odredio carinski organ ti proizvodi ne budu ponovo uvezeni u carinsko područje Republike Srbije.

Ako se dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju, koji su bili stavljeni u carinski postupak ili u slobodnu zonu, stavljaju u slobodan promet, iznos uvoznih dažbina koji je vraćen odnosno za koji je izvršen otpust, smatraće se iznosom carinskog duga.

Radi utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina koje podležu vraćanju ili otpuštanju, shodno se primenjuje odredba člana 150. stav 1. tačka 1) zakona.

Zahtev za povrat uvoznih dažbina, u tri primerka, nosilac odobrenja može podneti nadzornom carinskom organu posle izvršenog izvoza dobijenih proizvoda ili robe u nepromenjenom stanju, u roku od 6 meseci od isteka roka za završetak postupka oplemenjivanja.

Zahtev treba da sadrži podatke propisane članom 287. stav 3. Uredbe, a primer obrasca zahteva dat je u Prilogu 5 ovog uputstva i čini njegov sastavni deo.

Nadzorni carinski organ, vrši proveru podataka u zahtevu, te ako je saglasan sa zahtevom overava rubriku C. zahteva. U protivnom ovu rubriku ne popunjava, već na poleđini zahteva konstatuje razloge neprihvatanja zahteva. Nakon toga nadzorni carinski organ zahtev, zajedno sa svom potrebnom dokumentacijom (JCI, normativ i dr.) dostavlja carinarnici na rešavanje u redovnom upravnom postupku.

11. OPLEMENJIVANJE VAN CARINSKOG PODRUČJA REPUBLIKE SRBIJE

Dobijeni proizvodi ili roba u nepromenjenom stanju, delimično ili u celini, mogu se privremeno izvoziti radi daljeg oplemenjivanja van carinskog područja Republike Srbije, uz odobrenje carinskog organa, što omogućava da se prerada delimično obavi u Republici Srbiji, a delimično i izvan Republike Srbije.

Odobreni postupak proizvodnje izvan carinskog područja Republike Srbije odvijaće se prema propisima koji se odnose na postupak pasivnog oplemenjivanja, što upućuje da je potrebno i odobrenje za postupak pasivnog oplemenjivanja, koje može biti posebno odobrenje s pozivom na odobrenje postupka aktivnog oplemenjivanja za dotičnu robu, u kom slučaju se postojeće odobrenje za aktivno oplemenjivanje mora dopuniti podacima o izdatom odobrenju za pasivno oplemenjivanje ili se pasivno oplemenjivanje može odobriti dopunom postojećeg odobrenja za aktivno oplemenjivanje.

Prilikom privremenog izvoza robe podnosi se deklaracija C2, u kojoj se u rubrici 44 navodi broj i datum odobrenja za aktivno oplemenjivanje i odobrenja za pasivno oplemenjivanje, ako odobrenjem za aktivno oplemenjivanje nije već odobren postupak pasivnog oplemenjivanja.

Ako će se roba nakon ponovnog uvoza u carinsko područje Republike Srbije staviti u postupak aktivnog oplemenjivanja ili neki drugi postupak s odlaganjem, pri ponovnom uvozu ne nastaje carinski dug, a postupak se dalje odvija po pravilima aktivnog oplemenjivanja ili drugog zahtevanog carinskog postupka s odlaganjem u koji je roba stavljena pri ponovnom uvozu.

Ako se kod ponovnog uvoza nakon pasivnog oplemenjivanja roba stavlja u slobodan promet u Republici Srbija, naplatiće se:

- 1) uvozne dažbine za dobijene proizvode ili robu u nepromenjenom stanju, obračunate u skladu s odredbama čl. 149. i 150. Carinskog zakona i
- 2) uvozne dažbine za proizvode ponovo uvezene, posle oplemenjivanja van carinskog područja Republike Srbije, čiji će iznos biti obračunat u skladu sa odredbama koje uređuju postupak pasivnog oplemenjivanja, pod istim uslovima koji bi bili primenjeni da su proizvodi izvezeni u skladu sa tim postupkom bili stavljeni u slobodan promet pre izvoza.

Primer:

Preduzeće "A" uvezlo je 01.01.2012. godine po postupku aktivnog oplemenjivanja pamučno predivo u vrednosti 10.000 EUR po carinskoj stopi od 5% za izradu dobijenog proizvoda - štampana obojena pamučna tanina. Na carinskom području Republike Srbija je izvršeno tkanje i bojenje tkanine, dok je za štampanje iste nosilac odobrenja za aktivno oplemenjivanje zatražio odobrenje za pasivno oplemenjivanje i izvršio privremeni izvoz robe (obojena pamučna tkanina čija je carinska stopa npr. 10%) u vrednosti od 11.000 EUR. Nakon pasivnog oplemenjivanja vrši se ponovan uvoz u carinsko područje Republika Srbija dobijenog proizvoda - štampana pamučna tkanina (carinska stopa 10%) u vrednosti od 12.000 EUR.

Ako se dobijeni proizvod-štampana pamučna tkanina, nakon ponovnog uvoza u carinsko područje Republike Srbija, stavi u postupak aktivnog oplemenjivanja, tada pri ponovnom uvozu ne nastaje carinski dug, a postupak se dalje odvija po pravilima aktivnog oplemenjivanja. Ako se dobijeni proizvod-štampana pamučna tkanina, nakon ponovnog uvoza u carinsko područje Republike Srbije stavi u slobodan promet 30.04.2012. godine, tada pri ponovnom uvozu nastaje carinski dug, i obračun se vrši na sledeći način:

Uvozne dažbine za pamučno predivo: $10.000 \text{ EUR} \times 5\% = 500 \text{ EUR}$

.....
Uvozne dažbine za štampanu pamučnu tkaninu: $12.000 \text{ EUR} \times 10\% = 1.200 \text{ EUR}$

.....
Uvozne dažbina za obojenu pamučnu tkaninu: $11.000 \text{ EUR} \times 10\% = 1.100 \text{ EUR}$

.....
Razlika: $1.200 \text{ EUR} - 1.100 \text{ EUR} = 100 \text{ EUR}$

.....
Ukupno uvoznih dažbina: $500 \text{ EUR} + 100 \text{ EUR} = 600 \text{ EUR}$

Ovo objašnjenje se primenjuje od 18.06.2012. godine.

Akt Uprave carina 148-03-030-01-114/2012 od 21.05.2012.godine

